

---

На основу члана IV 4.a) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на сједници Представничког дома, одржаној 27. јула 2004.године, и на сједници Дома народа, одржаној 9. септембра 2004. године, усвојила је

## **ЗАКОН О ХРАНИ**

### **I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Члан 1.**

#### **Циљ и обим**

1. Овим законом уређује се основ за обезбјеђивање високог нивоа заштите здравља људи и интереса потрошача везано уз храну, узимајући у обзир посебно разноликост снабдијевања храном укључујући традиционалне производе, уз обезбјеђење ефикасног функционисања унутрашњег тржишта. Утврђују се јединствени принципи и надлежности, претпоставке остваривања снажнијег научног основа, ефикасна организациона структура и поступци који ће бити у основи одлучивања у питањима здравствене исправности и квалитета хране и сточне хране.
2. За питања из става 1, овај закон износи општа начела о храни и храни за животиње уопштено, те посебно

здравствене исправности и квалитета хране и сточне хране, на нивоу Босне и Херцеговине.

3. Њиме се утврђују поступци за питања која директно или индиректно утичу на здравствену исправност и квалитет хране и сточне хране.
4. Овим законом прописује се оснивање Агенције за сигурност хране Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција).
5. Овај закон примјењује се на све фазе производње, прераде, обраде и дистрибуције хране и сточне хране.
6. Одредбе овог закона не примјењују се на примарну производњу за приватну кућну употребу нити на кућну припрему, руковање или складиштење хране за приватно кућно конзумирање.

#### Члан 2.

##### Дефиниција хране

1. У смислу овог закона храна је свака материја или производ прерађен, дјелимично прерађен или непрерађен, а намијењен је употреби од стране људи или се може очекивати да ће га људи употребљавати.
2. Појам хране укључује и пиће, жвакаћу гуму, прехранбене адитиве и било коју другу материју која се намјерно уграђује у храну током њене производње, припреме или обраде.
3. Појам хране укључује и воду, и то:
  - а) воду која служи за јавно снабдијевање грађанства као вода за пиће,
  - б) воду која се употребљава и/или уграђује у храну током њене производње, припреме или обраде,
  - ц) воду паковану у оригинално паковање као столна вода, минерална вода и изворска вода.
4. Појам хране не укључује:
  - а) храну за животиње које не производе храну или се не употребљавају за производњу хране,
  - б) живе животиње, осим ако су припремљене за стављање у промет ради употребе од стране људи,
  - ц) биљке прије жетве, бербе или убирања плодова,
  - д) лијекове и медицинске производе дефинисане посебним прописом,
  - е) козметику дефинисану посебним прописом,
  - ф) дуван и дуванске производе дефинисане посебним прописом,
  - г) наркотице или психотропне материје унутар значења из Јединствене конвенције Уједињених нација о наркотицима, 1961, и Конвенције Уједињених нација о психотропним материјама, 1971., те
  - х) резидуе и контаминанте, као и природне састојке биљног и животињског поријекла који штетно дјелују на здравље људи.

#### Члан 3.

##### Значење појединих израза

Изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1. **Прописи о храни** су овај закон, проведбени прописи донесени на основу овог закона те други посебни прописи (закони и подзаконски прописи) који се односе на храну, посебно на хигијену, здравствену исправност и квалитет хране, а обухватају све фазе производње, прераде, обраде и дистрибуције хране, као и хране за животиње које производе храну или се употребљавају за производњу хране,
2. **Пословање с храном** је пословни поступак, без обзира на то да ли је предузет због остваривања добити или не, јавни или приватни, у склопу којег се извршавају послови везани за било коју фазу производње, прераде, обраде, складиштења, превоза или дистрибуције хране,
3. **Субјекат у пословању с храном** је физичко или правно лице, регистровано за обављање одређених дјелатности везаних уз пословање с храном, одговорно да обезбједи

несметано спровођење одредби прописа о храни унутар пословања којим управља,

4. **Храна за животиње** је свака је материја или производ, укључујући и додатке храни за животиње, прерађен, дјеломично прерађен или непрерађен, а намијењен је храњењу животиња, које производе храну или се употребљавају за производњу хране,
5. **Пословање с храном за животиње** је пословни поступак, без обзира на то да ли је предузет због остваривања добити или не, јавни или приватни, у склопу којег се извршавају послови производње, прераде, обраде, складиштења, превоза или дистрибуције хране за животиње, укључујући и производњу, прераду или складиштење хране за животиње намијењене исхрани животиња на властитом имању,
6. **Субјекат у пословању с храном за животиње** је физичко или правно лице, регистровано за обављање одређених дјелатности везаних уз пословање с храном за животиње, одговорно да обезбједи несметано спровођење одредби прописа о храни унутар пословања којим управља,
7. **Надлежни органи** у смислу овог закона, су органи који управљају ризиком, а то су: Агенција, Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине, Управа Босне и Херцеговине за заштиту здравља биља и надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Брчко Дистрикт),
8. **Малопродаја** је рад с и/или прерада хране и складиштење хране на продајном мјесту или испорука крајњем потрошачу, а укључује дистрибутивне терминале, дјелатности припреме и послуживања хране, кантине, институционално угоститељство, ресторани и друге личне дјелатности послуживања хране, продаваонице, дистрибутивне центре у супермаркетима и велепродајна мјеста,
9. **Стављање на тржиште** је држање хране или хране за животиње у циљу продаје, укључујући и понуду за продају, те продају или било који други облик преноса, без обзира на то је ли бесплатан или није, дистрибуцију и друге облике преноса, и то на подручју Босне и Херцеговине,
10. **Ризик** је вјероватност и тежина штетног дјеловања опасности на здравље људи,
11. **Анализа ризика** је процес који се састоји од три међусобно повезане компоненте: процјене ризика, управљања ризиком и обавјештавања о ризику,
12. **Процјена ризика** је научно заснован процес који се састоји од четири фазе: идентификације опасности, карактеризације опасности, процјене изложености и карактеризације ризика,
13. **Управљање ризиком** је процес којим се упоређују различите могућности поступања надлежних органа у вези с ризиком, у сарадњи са заинтересованим учесницима, узимајући у обзир процјену ризика и друге релевантне чињенице, а ако је потребно и процес одабирања одговарајућих превентивних и контролних мјера,
14. **Обавјештавање о ризику** је интерактивна размјена информација и мишљења током цијелог процеса анализе ризика, а у вези с опасностима и ризицима, с ризиком повезаним чињеницама и предоцбама о ризику, између процењивача ризика, надлежних органа, потрошача, произвођача хране и хране за животиње, академске заједнице и других заинтересованих страна, укључујући објашњење налаза при процјени ризика, те основе за доношење одлука при управљању ризиком,
15. **Опасност** је биолошки, хемијски, радиолошки или физички чинилац у храни и храни за животиње или стање хране и хране за животиње, с могућношћу да штетно дјелује на здравље људи,
16. **Сљедивост (могућност праћења)** је могућност улажења у траг храни, храни за животиње, животињи која производи

- храну, односно служи за производњу хране, сировини или материји која је намијењена уграђивању или се очекује да ће бити уграђена у храну или храну за животиње, кроз све фазе производње, прераде и дистрибуције,
17. **Фаза производње, прераде, обраде и дистрибуције** је било која фаза, укључујући увоз и примарну производњу, прераду, обраду, складиштење, превоз, продају или снабдевање крајњег потрошача храном, и гдје је то у вези, увоз, производњу, израду, обраду, складиштење, превоз, дистрибуцију, продају хране за животиње те снабдијевање храном за животиње,
18. **Примарна производња** је производња и узгој примарних пољопривредних производа у биљногoјству, сточарству и риболову, укључујући жетву и убирање плодова, мужу и узгој животиња прије клања, лов и риболов, те сакупљање самониклих плодова и биљака,
19. **Потрошач** је крајњи конзумент прехранбених производа који неће користити прехранбени производ као дио било каквог посла или дјелатности везане уз прехранбени производ,
20. **Службена контрола** је надзор над хигијеном, здравственом исправношћу и квалитетом хране и хране за животиње ради утврђивања усклађености са одредбама прописа о храни,
21. **Гранични инспектори**, у смислу одредби овог закона, су гранични инспектори надлежних органа,
22. **Здравствена исправност хране** подразумева сигурност да храна неће проузроковати штетне утицаје на здравље људи ако је припремљена и употребљавана у складу с њеном намјеном,
23. **Хигијена хране** подразумева мјере и услове потребне за контролу опасности и обезбјеђење прикладности хране за људску употребу у складу с њеном намјеном,
24. **Сигурна храна** је она храна која не може штетно утицати на здравље људи и која је прикладна за људску употребу,
25. **Здравствена исправност хране за животиње** подразумева нешкодљивост хране за животиње за здравље животиња те посредно за здравље људи, који употребљавају производе добијене од тих животиња, а с обзиром на присуство одређених биолошких, хемијских, радиолошких или физичких материја у храни за животиње,
26. **Контаминант (или штетна материја)** је биолошка, хемијска, радиолошка или физичка материја штетна за здравље људи, која није намјерно додана храни, а присутност које је у храни последица поступака током производње (укључујући поступке извршене током узгоја усјева и животиња те примјене ветеринарских лијекова), прераде, припреме, третирања, паковања, транспорта или складиштења те хране, или последица околиноског загађења,
27. **Резидуа (заостала материја)** је остатак биолошких или хемијских материја које се дозвољено користе у одређеним количинама и у одређеним периодима примарне производње хране, као и остатак њихових метаболита те продуката њихове разградње; резидуе не подразумевају прехранбене адитиве,
28. **Прехранбени адитив** је свака материја која се уобичајено не употребљава, нити је типичан састојак хране, без обзира на прехранбену вриједност, а додаје се намјенски ради технолошких и сензорских својстава хране у технолошком поступку производње, током припреме, обраде, прераде, обликовања, паковања, транспорта и чувања,
29. **Додатак храни за животиње** је свака материја која, кад је уграђена у храну за животиње, може утицати на својства хране за животиње или на узгој животиња које производе храну или се употребљавају за производњу хране намијењене људској употреби,
30. **Квалитет хране** су свеукупна својства хране која придоносе њеној способности да задовољи потребе крајњег потрошача,

31. **Декларисање** је стављање писаних ознака, трговачких ознака, заштитног знака, назива марке, сликовних приказа или симбола који се односе на храну или храну за животиње, а стављају се на амбалажу, етикету или привјесницу или на мјесто видљиво потрошачу за неупаковану храну,
32. **Предмети који долазе у непосредан додир с храном** су посуђе, прибор, опрема, уређаји и амбалажа који се користе у пословању с храном,
33. Нова храна је храна и састојци хране који се до сада нису знатније користили за исхрану људи у Босни и Херцеговини,
34. **Генетски модификовани организам (у даљем тексту: ГМО)** је организам, осим људског бића, којем је наследни материјал намјерно измијењен на начин који се не може постићи природно размножавањем и/или природном рекомбинацијом.

## II - ОПШТИ ПРИНЦИПИ

### 1. Начела анализе ризика

Члан 4.

#### Општи циљеви

1. Прописи о храни имају један или више општих циљева високог степена заштите живота и здравља људи и заштите интереса потрошача, укључујући честито поступање у трговини храном, узимајући у обзир, према потреби, заштиту здравља и добробити животиња, те здравља биља и околине.
2. Ако постоје међународни стандарди или је неминовно њихово усвајање, они ће се узети у обзир при изради или прилагођавању прописа о храни, осим ако су ти стандарди или њихови дијелови неефикасни или неприкладни за испуњавање легитимних циљева прописа о храни или постоји научно оправдање за њихову непримјену.

Члан 5.

#### Процјена ризика

1. Да би се постигао главни циљ, односно високи ниво заштите живота и здравља људи, мјере које се примјењују у складу са прописима о храни заснивају се на процјени ризика, осим када то није примјерено околностима или природи саме мјере.
2. Процјена ризика заснива се на доступним научним доказима и обавља се на независан, објективан и транспарентан начин.
3. Процјену ризика обавља Агенција у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта.

Члан 6.

#### Обавјештавање о ризику

Обавјештавање о ризику обавља Агенција да би:

- a) надлежни органи,
- b) субјекти у пословању с храном и субјекти у пословању с храном за животиње, потрошачи,
- c) друге надлежне институције и заинтересоване стране добили правовремену, поуздану, објективну и разумљиву информацију о опасностима, односно ризику повезаном с храном, односно храном за животиње.

Члан 7.

#### Управљање ризиком

1. Управљање ризиком обезбјеђује да превентивне и контролне мјере, предузете ради смањења, уклањања или избјегавања ризика за здравље људи при употреби хране, буду засноване на резултатима процјене ризика те да буду ефикасне, непристрасне и примјерене.
2. Управљање ризиком обављају надлежни органи.

### 2. Принципи предострожности

Члан 8.

#### Принцип предострожности

1. У посебним околностима кад је, након процјене доступних информација, идентификована могућност

штетног дјеловања хране на здравље људи, да би се разјасниле научне недоумице, надлежни органи могу предузети привремене мјере управљања ризиком пријеко потребне за обезбјеђење највишег могућег нивоа заштите здравља људи до прибављања даљих научно заснованих информација потребних за свеобухватну процјену ризика.

2. Мјере предузете на основу става 1. овог члана морају бити примјерене и не ограничавати трговину више него што је потребно да би се постигао високи ниво заштите здравља људи, водећи притом рачуна о њиховој техничкој и економској изводљивости те утврђеном чињеничном стању.
3. Предузете мјере морају се поново размотрити у примјереном року, зависно од природе идентификованог ризика за живот и здравље људи, те о типу научно заснованих информација потребних за разјашњавање научних недоумица, као и за спровођење свеобухватне процјене ризика.

### 3. Принцип транспарентности

Члан 9.

#### Отвореност у раду

Агенција непосредно или путем овлашћених представника потрошача или других заинтересованих група, током припремања, вредновања и ревизије мјера за управљање ризиком мора спроводити отворене и транспарентне јавне консултације, осим када то хитност не допушта.

Члан 10.

#### Извјештавање јавности

Уколико постоји основана сумња да би храна или сточна храна могла представљати ризик за здравље људи или животиња Агенција ће предузети кораке да обавијести јавност о опасностима за здравље; при томе треба идентификовати храну или сточну храну у највећој могућој мјери, наводећи врсту хране или сточне хране, ризик који представља, те мјере које се предузимају или ће се предузети за спречавање, смањење или уклањање ризика.

### 4. Заштита интереса потрошача

Члан 11.

#### Заштита интереса потрошача

Прописи о храни усмјерени су заштити интереса потрошача и обезбјеђују основ на основу кога ће потрошачи бити информисани прије избора прехранбених производа које ће употребљавати. Циљ прописа о прехранбеним производима је спречавање:

- а) нечеститих или обмањујућих поступака,
- б) кривотворење прехранбених производа, и
- ц) свих других поступака који могу довести потрошача у заблуду.

## III - ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ ХРАНЕ

Члан 12.

#### Опште одредбе

1. Здравствено је исправна храна која не може проузроковати штетне утицаје на здравље људи, ако је произведена, припремљена и употребљавана у складу с њеном намјеном.
2. Није дозвољено стављање на тржиште здравствено неисправне хране.
3. Храна је здравствено неисправна ако је:
  - а) штетна за здравље људи,
  - б) неприкладна за људску употребу.

Члан 13.

#### Здравствена неисправност

1. При одлучивању да ли је нека храна здравствено неисправна, узимају се у обзир:
  - а) услови у свакој фази производње, прераде, обраде и дистрибуције хране те услови чувања и држања до продаје крајњем потрошачу, као и услови за припремање и употребу у складу с њеном намјеном,

- б) информације које су дате крајњем потрошачу, укључујући податке на декларацији и информације које су уопштено доступне крајњем потрошачу у вези с избјегавањем специфичних штетних дјеловања на здравље људи неке одређене хране или категорије хране.

2. При одлучивању да ли је нека храна штетна за здравље људи, узимају се у обзир:

- а) могући непосредни или посредни, краткорочни или дугорочни штетни ефекти те хране на здравље лица које је конзумира те ефекти на будуће генерације,
- б) могуће кумулативно токсично дјеловање,
- ц) посебна здравствена осјетљивост специфичне категорије потрошача на храну намијењену тој категорији потрошача.

3. При одлучивању да ли је нека храна неприкладна за људску употребу, треба узети у обзир да ли је та храна неприхватљива за употребу којој је намијењена због њене контаминације, спољним узрочником или на неки други начин, због труљења, кварења или распадања.

4. Када је храна, за коју је утврђено да је здравствено неисправна, дио једне производне партије, серије или пошиљке истоврсне хране по категорији и опису, држи се да је сва храна у тој производној партији, серији или пошиљци здравствено исправна, осим ако се након обављене лабораторијске анализе и/или суперанализе утврди супротно.

Члан 14.

#### Храна штетна и неприкладна за здравље људи

1. Штетном за здравље људи сматра се храна ако:
  - а) садржи микроорганизме или ткивне паразите опасне за здравље људи, бактеријске токсине, микотоксине, хистамин и њему сличне материје или и друге микроорганизме или ткивне паразите изнад допуштених количина,
  - б) садржи природне токсине или друге природне токсичне твари изнад дозвољених количина,
  - ц) садржи остатке пестицида, ветеринарских лијекова, метале и металоиде те друге материје штетне за здравље људи изнад дозвољених количина,
  - д) садржи прехранбене адитиве који се не смију користити у одређеној врсти хране или ако је садржај прехранбених адитива присутних у храни изнад дозвољених количина,
  - е) садржи радионуклиде изнад прописане границе или ако је озрачена изнад допуштене границе,
  - ф) амбалажа садржи микроорганизме или друге материје које могу утицати на повећање садржаја материја штетних за здравље људи у храни,
  - г) ако потиче од угинулих животиња или од животиња којих клаоничка обрада из било којег разлога није дозвољена.

2. Неприкладном за људску употребу сматра се храна ако:
  - а) су сензорска својства хране због физикалних, хемијских, микробиолошких или других процеса измијењена толико да храна није прикладна за исхрану људи,
  - б) садржи материје или сировине које нису токсиколошки евалуисане, провјерене и сигурне за људску употребу,
  - ц) садржи механичка онечишћења и примјесе које могу бити штетне за здравље људи,
  - д) је амбалажа неприкладна или оштећена тако да су могуће микробиолошке и хемијске промјене хране у границама већим од дозвољених.

Члан 15.

#### Ограничење и повлачење хране на тржишту

1. Агенција у сарадњи са надлежним органима доноси мјере ограничења стављања хране на тржиште и захтјев за



повлачење хране с тржишта, ако постоје разлози за сумњу да је храна здравствено неисправна.

- О предузетим мјерама из става 1. Агенција је дужна одмах извјестити Министарство спољне трговине и економских односа (у даљем тексту: Министарство) и Савјет министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет министара).

#### Члан 16.

### Проведени прописи из домена хигијене и здравствена исправности

Савјет министара на приједлог Агенције у сарадњи са надлежним органима доноси прописе о спровођењу о примјени било којег поступка у производњи, преради, обради и дистрибуцији, а који може утицати на хигијену и здравствену исправност хране и хране за животиње.

## IV - КВАЛИТЕТ ХРАНЕ

#### Члан 17.

### Услови за стављање на тржиште

- Субјектима у пословању с храном дозвољено је да производе, стављају на тржиште храну прописаног квалитета, као и храну за коју нису прописани захтјеви квалитета, ако храна одговара одредбама о здравственој исправности и наводима на декларацији.
- Савјет министара, на приједлог Агенције, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта, доноси прописе о спровођењу којима се уређује квалитет хране, ради:
  - заштите интереса потрошача,
  - омогућавања потрошачима да изврше избор у вези с храном коју употребљавају,
  - заштита интереса произвођача.
- Прописима о спровођењу из става 2. овог члана утврђују се захтјеви који се односе на:
  - обавезе субјеката у пословању са храном везано за квалитет,
  - класификацију, категоризацију и називе хране,
  - сензорска својства и састав хране,
  - врсту и количину сировина, додатака и других материја које се користе у производњи и преради хране,
  - технолошке поступке који се примјењују у производњи и преради хране,
  - методе узимања узорака и аналитичке методе ради контроле квалитета хране,
  - додатне или специфичне податке који би требало да буде наведени на декларацији хране, а од интереса су за потрошача.

#### Члан 18.

### Храна неодговарајућег квалитета

Храном неодговарајућа квалитета сматра се:

- храна која не задовољава прописане стандарде квалитета,
- непотпуно, неодговарајуће или непрописно декларисана храна,
- неовлашћена употреба туђег робног печата, имена фирме и ознаке.

#### Члан 19.

### Ограничење и повлачење некавалитетне хране на тржишту

Агенција, у сарадњи са надлежним органима, доноси мјере ограничења стављања хране на тржиште и захтјев за повлачење хране с тржишта, ако постоје разлози за сумњу да је храна неодговарајућег квалитета.

## V - УВОЗ И ИЗВОЗ ХРАНЕ

#### Члан 20.

### Увоз

Храна која се увозе у Босну и Херцеговину мора да буде у складу с релевантним одредбама прописа о храни или

условима које Босна и Херцеговина признаје барем као еквивалентне истима или, ако постоји посебан споразум између Босне и Херцеговине и земље извоза, с одредбама тог споразума.

#### Члан 21.

### Извоз

- Храна извезена из Босне и Херцеговине, ради стављања на тржиште у другој земљи, мора удовољавати одредбама прописа о храни.
- Храна извезена из Босне и Херцеговине, ради стављања на тржиште у другој земљи, мора удовољавати условима утврђеним законима који су на снази у земљи увозници.

#### Члан 22.

### Надзор здравствене исправности и квалитета хране при увозу

- Увозник хране мора граничном инспектору поднијети захтјев за преглед пошиљке хране коју увози ради утврђивања здравствене исправности и квалитета.
- Надлежности граничних инспектора у погледу надлежности према појединим врстама хране и хране за животиње утврђује Савјет министара, на приједлог Агенције, у сарадњи са надлежним органима.
- Преглед пошиљке ради утврђивања здравствене исправности и квалитета хране обавља се на граничним прелазима или у мјесту царинења робе.
- Надлежни гранични инспектор, ради провјере здравствене исправности и квалитета хране која се увози, има право узимати узорке и дати их на испитивање у овлашћене лабораторије.

#### Члан 23.

### Међународна свједоцба (цертификат)

- При увозу хране за коју је у складу са прописима о храни обавезна међународна свједоцба (цертификат) о здравственој исправности и квалитету, пошиљке мора пратити прописана међународна свједоцба (цертификат) о здравственој исправности и квалитету.
- Међународна свједоцба (цертификат) и други документи морају бити и на једном од службених језика и писма који су у употреби у Босни и Херцеговини.

## VI - РЕГИСТАР И ОДОБРАВАЊЕ ОБЈЕКТА

#### Члан 24.

### Објекти

- Објекти који се користе у примарној производњи, производњи, преради, обради и складиштењу хране морају бити уписани у Регистар Агенције.
- Агенција, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта, доноси пропис о садржају, форми и начину вођења уписа.
- Агенција, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта, донијеће проведбене прописе којима ће се утврдити врста објеката за које је потребно провеси поступак одобравања те рок у којем ће субјекти који већ послују с храном у објектима који подлијежу поступку одобравања удовољити условима прописаним посебним прописима.

## VII - ОБАВЕЗЕ СУБЈЕКТА У ПОСЛОВАЊУ С ХРАНОМ

#### Члан 25.

### Општа одговорност за хигијену и здравствену исправност хране

- Субјекти који обављају дјелатности везане уз храну у свим фазама производње, прераде, обраде и дистрибуције дужни су обезбиједити да храна задовољава одредбе прописа о храни релевантних за њихове дјелатности и надзиру поштивање прописа.
- За сваку штету оштећења здравља људи због употребе здравствено неисправне хране одговарају субјекти у пословању с храном у свим фазама производње, прераде, обраде, дистрибуције и продаје.

## Члан 26.

**Општи и специфични услови хигијене хране**

1. Субјекти у пословању с храном на нивоу примарне производње морају обезбиједити системско спровођење општих или специфичних услова хигијене хране које утврђује Агенција, у сарадњи са надлежним органима.
2. Субјекти за производњу, прераду, обраду складиштење и превоз хране морају обезбиједити системско спровођење општих или специфичних услова хигијене које утврђује прописима о спровођењу Агенција, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта.
3. Субјекти који послују с храном у малопродаји морају удовољавати општим минимално-техничким условима које прописује Агенције у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта.
4. Субјекти који храну на малопродајном мјесту припремају, обрађују или прерађују те расхлађују и/или складиште ту храну, морају обезбиједити системско спровођење специфичних услова хигијене које утврђује прописима о спровођењу Агенција, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта.
5. Субјекти који послују с храном у угоститељској дјелатности морају обезбиједити системско спровођење општих и/или специфичних услова хигијене које утврђује прописом о спровођењу Агенција, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта.

## Члан 27.

**Одговорност у вези с храном која не удовољава прописаним захтјевима**

1. Ако субјекат у пословању с храном зна или оправдано сумња да храна коју је увезао, произвео, прерадио, ставио на тржиште или дистрибуирао, не удовољава захтјевима здравствене исправности, дужан је одмах спречити стављања хране на тржиште, односно у случајевима када производ није више под његовом непосредном контролом о томе одмах обавијестити надлежне органе.
2. Ако је храна већ стигла до потрошача, субјекат у пословању с храном мора ефикасно и тачно обавијестити потрошаче о разлозима за њено повлачење, и ако је потребно, од потрошача тражити поврат хране којом су већ снабдијевени, када остале мјере нису довољне за постизање високог нивоа заштите здравља.
3. Субјекат у пословању с храном у малопродаји или дистрибуционој дјелатности, која нема директног утицаја на амбалажу, декларисање, здравствену исправност и квалитет хране, унутар граница своје дјелатности мора започети поступак повлачења с тржишта хране која не удовољава захтјевима о здравственој исправности кад о томе добије обавијештење, односно рјешење којим се налаже предузимање мјера.
4. Субјекат у пословању с храном мора сарађивати и не смије спречавати друго лице да сарађује с надлежним органима у мјерама предузетим ради смањивања ризика који потиче од хране којом они снабдијевају или су снабдијевали тржиште.
5. Субјекат у пословању с храном мора надлежним органима дати информације пријеко потребне за сљедивост хране.

## Члан 28.

**Захтјеви који се односе на могућност сљедивости хране**

1. Могућност сљедивости мора бити успостављена у свим фазама производње, прераде, обраде и дистрибуције хране, сировина биљног и животињског поријекла, животиња које производе храну или служе за производњу хране, као и сљедивости било које друге материје која је намијењена уградњи или се може очекивати да ће бити уграђена у храну.
2. Субјекти у пословању с храном дужни су да успоставе систем евиденција, односно базе података и обезбиједи поступке који ће им омогућити да у сваком моменту могу идентификовати свако правно и физичко лице које их је

снабдијевало храном, животињама које производе храну или служе за производњу хране или било којим другим материјама које су намијењене производњи или се може очекивати да ће бити употребљене у производњи хране.

3. Субјекти у пословању с храном дужни су да успоставе базе података и обезбиједи поступке који ће им омогућити да у сваком моменту могу идентификовати друге субјекте у пословању с храном којима су испоручивали храну.
4. Субјекти у пословању с храном дужни су податке из ст.2. и 3. овог члана чувати три године те их на захтјев у сваком моменту учинити доступним надлежним органима.
5. Храна која је стављена на тржиште или је вјероватно да ће бити стављена на тржиште мора бити декларисана или на други начин идентификована путем одговарајуће прописане документације или других информација, да би се обезбиједила могућност сљедивости.
6. Детаљне услове који се односе на захтјева сљедивости из овог члана прописује Савјет министара на приједлог Агенције, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта.

## Члан 29.

**Захтјеви који се односе на систем самоконтроле**

1. Субјекат у пословању с храном, осим на нивоу примарне производње, дужан је да успостави и спроводи редовне контроле хигијенских и здравствено-техничких услова производње у сваком објекту под његовом контролом спровођењем превентивног поступка самоконтроле, развијеног у складу са принципима система анализе опасности и критичних контролних тачака.
2. Субјект у пословању с храном на нивоу примарне производње, дужан је успоставити и спроводити редовне контроле хигијенских и здравствено-техничких услова производње у сваком објекту под његовом контролом спровођењем превентивног поступка самоконтроле, развијеног у складу с добром произвођачком праксом.
3. Храна која се ставља на тржиште мора посједовати одговарајући документ о здравственој исправности и квалитету.
4. Услове за спровођење система самоконтроле у објектима из ст. 1. 2. и 3. овог члана утврђују прописима спровођењу Савјет министара на приједлог Агенције, у сарадњи са надлежним органима у складу са надлежностима утврђеним у члану 26. ст. 2. и 4. овог закона.
5. Савјет министара, на приједлог Агенције, у сарадњи са надлежним органима, може у прописима о спровођењу из става 4. утврдити изузећа од одредби из става 1. овог члана за одређене субјекте који послују с храном, а посебно за мале субјекте, одређене категорије субјеката у малопродаји те у производњи традиционалних производа, уз услов да је обезбијеђен примјерен ниво хигијене прописима о спровођењу самоконтроле, развијеног у складу с добром произвођачком праксом.

## VIII - НОВА ХРАНА

## Члан 30.

**Врсте нове хране**

1. У нову храну убрајају се сљедеће врсте хране:
  - а) храна и састојци хране који садрже генетски модификоване организме или се састоје од њих (у даљем тексту: ГМО),
  - б) храна и састојци хране, осим прехранбених адитива (арома и ензима), који су произведени од ГМО, али не садрже ГМО,
  - ц) храна или састојци хране с новом или намјерно модификованом примарном молекуларном структуром,
  - д) храна и састојци хране који се састоје од микроорганизама, гљивица или алги или су изоловани из њих,

- e) храна или састојци хране који се састоје од биљака или животиња, минералних или синтетских материја или су излучени из њих, осим хране и састојака хране који су добијени традиционалним начинима размножавања или за које је одавно познато да се сигурно могу употребљавати,
- f) храна и састојци хране на којој је био примijeњен производни поступак који се сада не користи, а у случајевима када он узрокује знатне промјене у саставу или структури хране или састојака хране, које утичу на њихову прехранбену вриједност, метаболизам или ниво непожељних материја.
2. Категорије нове хране наведене у ставу 1. овог члана не смију:
- бити опасне за здравље крајњег потрошача,
  - стварати заблуду код крајњег потрошача,
  - разликовати се толико од хране или састојака хране коју би по својој намјени требало да замијене да би њихова потрошња била за крајњег потрошача у прехранбеном смислу неповољна.
3. На категорије нове хране из ст.1., а) и б) примјењују се одредбе овог закона и посебних прописа.

#### Члан 31.

##### Стављање на тржиште нове хране

- За стављање нове хране први пут на тржиште Босне и Херцеговине подносилац захтјева мора прибавити допуштење у складу са одредбама овог закона и посебног прописа.
- Допуштење из става 1. овог члана издаје Агенција, на основу претходне сагласности надлежних органа.
- Допуштење за стављање на тржиште хране и састојака хране која садржи или се састоји од ГМО, те хране и састојака хране која је произведена од ГМО, али их не садржи, издаје Агенција на основу претходне сагласности надлежних органа.
- Услове и поступак за издавање допуштења из става 1. овог члана прописује Савјет министара, на приједлог Агенције, уз претходну сагласност надлежних органа.

#### Члан 32.

##### Регистар о издатим допуштањима за стављање на тржиште нове хране

- Агенције води регистар о издатим допуштењима за стављање на тржиште нове хране.
- Садржај, облик и начин вођења регистра из става 1. прописује Агенција, у сарадњи са надлежним органима.

#### Члан 33.

##### Забрана стављања на тржиште нове хране

- Ако постоје научне недоумице у погледу штетног дјеловања нове хране на здравље људи, посебно хране и састојака хране који садрже генетски модификоване организме или се састоје од њих, Агенције, у сарадњи са надлежним органима може привремено забранити њено стављање на тржиште ради спречавања или умањивања могућих негативних утицаја на здравље људи.
- Агенције, уз претходну сагласност надлежних органа трајно ће забранити стављање на тржиште нове хране, посебно хране и састојака хране који садрже генетски модификоване организме или се састоје од њих, ако се на основу научне процјене ризика утврди њена штетност за здравље људи.
- Савјет министара, на приједлог Агенције, у сарадњи са надлежним органима, може забранити привремено или трајно увоз нове хране која садржи генетски модификоване организме у случају недостатка научних информација и знања о могућим размјерима негативних посљедица на живот и здравље људи.

#### Члан 34.

##### Нешкодљиво уклањање нове хране

Нова храна, посебно храна и састојци хране који садрже генетски модификоване организме или се састоје од њих, а за коју се утврди да не удовољава захтјевима здравствене исправности прописане овим законом, мора се нешкодљиво уклонити у складу са посебним прописом.

#### IX - СЛУЖБЕНА КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ, ХИГИЈЕНСКЕ ИСПРАВНОСТИ И КВАЛИТЕТА ХРАНЕ

#### Члан 35.

##### Службена контрола здравствене исправности, хигијенске исправности и квалитета хране

- Службена контрола здравствене исправности, хигијенске исправности и квалитета хране укључује једну или више од сљедећих активности:
  - инспекцијски надзор,
  - преглед декларација, документације и службених евиденција,
  - узорковање и анализу,
  - преглед евиденција из члана 28. овог закона,
  - преглед спровођења и ефикасности система самоконтроле објекта на основу провере евиденција и документације наведених у члану 29. овог закона.
- Начин спровођења службене контроле, опште принципе и садржај из става 1. прописује Савјет министара на приједлог надлежних органа.

#### Члан 36.

##### Инспекцијски надзор

- Инспекцијски надзор у циљу службене контроле здравствене исправности, хигијене и квалитета хране проводе надлежни инспекцијски органи.
- Инспекцијски надзор спроводи се и на основу посебних прописа ако нису у супротности с одредбама овога закона.

#### Члан 37.

##### Узимање узорака за лабораторијску анализу

- Ради службене контроле здравствене исправности и квалитета хране могу се за потребе лабораторијских анализа узети узорци сировина, састојка, технолошких помагала и других материја које се користе за припрему и производњу хране, полупроизвода, готове хране, предмета који долазе у непосредан додир с храном, као и средстава за чишћење и одржавање која се користе у пословању с храном.
- Субјекти у пословању с храном дужни су за потребе узимања узорака ставити бесплатно на располагање потребне количине хране, предмета и средстава из става 1.

#### X - ОВЛАШТЕНИ ИСПИТНИ ЛАБОРАТОРИЈИ И РЕФЕРЕНТНИ ЛАБОРАТОРИЈИ

#### Члан 38.

##### Овлаштени испитни лабораторији

- Лабораторијске анализе узорака из чл. 22. и 37. овог закона, узетих ради службене контроле хране, спроводе лабораторији овлаштени од стране Савјета министара.
- Узорке узима и доставља овлашћеном испитном лабораторију надлежни инспектор.
- Трошкове обављених анализа хране произведене у Босни и Херцеговини сноси надлежни орган, а ако храна не удовољава захтјевима прописаним на основу овог закона и/или на декларацији наведеним подацима, трошкове сноси субјекат у пословању с храном који храну производи и/или ставља на тржиште.
- Попис испитних лабораторија у којем се наводи врста лабораторија и анализе за које су овлаштени објављује се у "Службеном гласнику БиХ" и службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта.

## Члан 39.

**Испитни лабораторији**

1. Овлаштени испитни лабораторији из члана 38. став 1. овог закона могу бити овлашћени за обављање:
  - а) основних анализа,
  - б) специјализованих анализа,
  - ц) специјализованих анализа с могућношћу издавања међународних сертификата.
2. Испитни лабораторији овлаштени за обављање анализа из става 1. морају испуњавати услове утврђене прописима о спровођењу које на основу овог закона доноси Савјет министара, на приједлог Агенције, у сарадњи са надлежним органима.
3. Испитни лабораторији овлаштени за обављање анализа морају испуњавати услове утврђене добром лабораторијском праксом и доказати компетентност.
4. Испитни лабораторији овлаштени за обављање специјализованих анализа и издавање међународних сертификата морају испуњавати услове утврђене одговарајућим нормама и бити акредитовани од независне институције.
5. Савјет министара може утврђивати и посебне услове које морају задовољавати испитни лабораторији из ст. 1. б) и ц).
6. Поступак оцјењивања и овлашћивања испитних лабораторија из става 1. уређује Савјет министара на приједлог Агенције, уз претходно мишљење Института за акредитовање Босне и Херцеговине.
7. Акредитација, оцјењивање и овлашћивање испитних лабораторија може се односити на поједине анализе или групе анализа те за поједине врсте хране.
8. Овлашћени испитни лабораторији дужни су учествовати у одговарајућим програмима провере стручности.

## Члан 40.

**Референтни лабораторији**

1. За сваку анализу која се спроводи ради службене контроле здравствене исправности или квалитета хране Савјет министара, на приједлог Агенције овлашћује референтни лабораториј за поједине врсте анализа. Један лабораториј може бити референтан за више анализа.
2. Референтни лабораторији морају испуњавати услове утврђене одговарајућим нормама и бити акредитовани од независне институције.
3. Референтни лабораторији из става 1.:
  - а) савјетују Агенцију и надлежне органе, зависно од надлежности при овлашћивању лабораторија који су оспособљени за обављање анализа ради службене контроле,
  - б) координирају и пружају подршку, укључујући образовање и друге услуге, активностима лабораторија у вези с техничким стандардима и методологијама анализа које обављају,
  - ц) организују упоредне тестове стандардизованих узорака и учествују у њима, на националном и међународном нивоу, ради праћења стручности испитних лабораторија,
  - д) обезбјеђују да лабораторији примјењују унутрашњи систем обезбјеђења квалитета рада (што укључује вредновање методе, вођење евиденција, складиштење реагенса, безбједност и рутинско калибрирање опреме).
4. Трошкове финансирања референтних лабораторија за обављање послова наведених у ставу 3. носе надлежни органи.
5. Попис референтних лабораторија у којем се наводе анализе за које су овлаштени као референтни лабораторији објављује се у "Службеном гласнику БиХ" и службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта.

**XI - УПРАВЉАЊЕ КРИЗОМ И ХИТНИМ СЛУЧАЈЕВИМА**

## Члан 41.

**Хитне мјере за осигурање здравствене исправности хране**

1. Кад надлежни орган из члана 15. овог закона утврде да је храна озбиљан ризик за здравље људи или околину, те да тај ризик не може на задовољавајући начин бити уклоњен, могу зависно од тежине ситуације наредити једну или више мјера из ст.3. и 4. овог члана.
2. Агенција може наредити мјере из ст. 3. и 4. овог члана без сагласности надлежних органа, ако хитност случаја не дозвољава другачије.
3. Ако је храна домаћег поријекла, мјере из става 1. овог члана могу бити:
  - а) привремена забрана стављања на тржиште или употребе хране,
  - б) одређивање посебних услова за наведену храну,
  - ц) одређивање мјера нешкодљивог уклањања наведене хране,
  - д) друге одговарајуће привремене мјере.
4. Ако је храна поријеклом из увоза, мјере из става 1. могу бити:
  - а) привремена забрана увоза хране из земље или дијела земље извознице или земље провоза,
  - б) одређивање посебних мјера за наведену храну из земље или дијела земље извознице или земље провоза,
  - ц) одређивање мјера нешкодљивог уклањања наведене хране,
  - д) друге одговарајуће привремене мјере.

## Члан 42.

**Општи план управљања кризом**

1. Агенција у сарадњи с надлежним органима, мора изградити општи план за управљање кризом на подручју здравствене исправности хране.
2. План из става 1. који доноси Савјет министара утврђује врсте ризика који потичу од хране и могу непосредно или посредно бити опасност за људско здравље, а који вјероватно неће бити уклоњени или смањени на прихватљив ниво примјеном постојећих одредби овог закона, или којим се неће моћи управљати на одговарајући начин примјеном одредби из VIII Главе овог закона.
3. Планом из става 1. утврђују се и практични поступци пријекло потребни за управљање кризом, укључујући организацију кризне јединице у надлежним тијелима, њено попуњавање особљем уз примјену принципа транспарентности и утврђивање стратегије комуникације између Агенције, надлежних органа, других надлежних тијела државне управе и установа, потрошача, те субјеката у пословању с храном.

**XII - ХРАНА ЗА ЖИВОТИЊЕ**

## Члан 43.

**Захтјеви који се односе на здравствену исправност и квалитет хране за животиње**

1. На тржиште није дозвољено стављати здравствено неисправну храну за животиње.
2. Храна за животиње сматра се здравствено неисправном за употребу ако штетно дјелује на здравље животиња које производе храну или се употребљавају за производњу хране, те храну добијену од тих животиња чини здравствено неисправном за људску употребу.
3. Када је храна за животиње, која не задовољава захтјеве здравствене исправности и квалитета, дио једне производне серије или пошиљке истоврсне хране за животиње, претпоставља се да је сва храна за животиње у тој производној серији или пошиљци такође неисправна, осим ако се након обављене лабораторијске анализе и суперанализе утврди супротно.



## Члан 44.

**Сточна храна неприкладна за употребу**

1. Када постоје разлози за сумњу да је храна за животиње здравствено неисправна и не задовољава услове квалитета, Агенција, у сарадњи са надлежним органима, предузео мјере ограничења стављања хране за животиње на тржиште, односно њено повлачење с тржишта.
2. Агенција, у сарадњи са надлежним органима, доноси прописе о спровођењу којим ће утврдити:
  - а) захтјеве који се односе на здравствену исправност и квалитет хране за животиње,
  - б) хигијенске услове и поступања у пословању с храном за животиње,
  - ц) увођење система самоконтроле те њихову примјену од субјеката у пословању с храном за животиње ради обезбјеђења здравствене исправности и квалитета хране за животиње коју стављају на тржиште,
  - д) прописати услове у погледу стручних радника, просторија и опреме које морају испуњавати лабораторији за обављање анализа и суперанализа хране за животиње,
  - е) прописати забрану или ограничење употребе одређених сировина у производњи хране за животиње које потичу из специфичних извора, било по врсти животиње, мјесту поријекла, својој природи, накнадној обради или другим карактеристикама,
  - ф) прописати и друге услове у вези с храном за животиње, за које се утврди да су пријекто потребни да би се обезбједило да храна за животиње удовољава захтјевима здравствене исправности и квалитета.

## Члан 45.

**Увоз и извоз хране за животиње**

На увоз и извоз хране за животиње у Босну и Херцеговину примјењују се одредбе чл. 20. до 23. овог закона.

## Члан 46.

**Упис у регистар објеката**

На упис у регистар (регистрацију и/или одобравање) објеката у којима се производи и складишти храна за животиње примјењују се одредбе прописа о ветеринарству.

## Члан 47.

**Обавезе и одговорности субјеката у пословању с храном за животиње**

Обавезе и одговорности субјеката у пословању с храном за животиње у вези с:

- а) хигијеном, здравственом исправношћу и квалитетом хране за животиње,
- б) поступањем ако храна за животиње не удовољава прописаним захтјевима,
- ц) увођењем система самоконтроле у објектима који се користе у пословању с храном за животиње,
- д) увођењем система који ће омогућити сљедивост хране за животиње,

у складу са са обавезама и одговорностима субјеката у пословању с храном прописаним у Глави VI овог закона.

## Члан 48.

**Стављање на тржиште хране за животиње која се састоји или садржи ГМО**

Одредбе Главе VII овог закона у потпуности се примјењују на стављање на тржиште хране за животиње која се састоји или садржи ГМО.

## Члан 49.

**Службена контрола хране за животиње**

На службену контролу хране за животиње примјењују се одредбе садржане у Глави VIII овог закона.

## Члана 50.

**Овлаштени испитни и референтни лабораторији**

Одредбе Главе IX овог закона примјењују се у потпуности на овлаштене испитне и референтне лабораторије за храну за животиње.

## Члан 51.

**Управљање кризом и хитним случајевима**

На хитне мјере за обезбјеђење здравствене исправности хране за животиње и израду општег плана за управљања кризом на подручју здравствене исправности хране за животиње примјењују се одредбе члана 41. и 42. овог закона.

**XIII - АГЕНЦИЈА ЗА СИГУРНОСТ ХРАНЕ**

## Члан 52.

**Опште одредбе**

1. У циљу обезбјеђења сигурности хране и хране за животиње, вршења научних и стручно-техничких послова из овог закона и примјене међународних конвенција и међународних споразума из области сигурности хране и хране за животиње обавезујућих за Босну и Херцеговину, оснива се Агенција за сигурност хране Босне и Херцеговине.
2. Савјет министара посебним актом оснива Агенцију, у складу с овим законом, на приједлог Министарства.
3. Агенција има својство правног лица с правима и обавезама прописаним овим законом и статутом Агенције.
4. Статут Агенције доноси Управни савјет уз сагласност Савјета министара.
5. Средства за рад Агенције обезбјеђују се у државном буџету Босне и Херцеговине.
6. Агенција остварује и приходе од других активности које организује и спроводи унутар властите дјелатности.

## Члан 53.

**Дјелатност Агенције**

1. Агенција је обавезна пружати научне савјете, те научну и техничку подршку законодавству и политици Босне и Херцеговине у свим подручјима која имају директан или индиректан утицај на безбједност хране и хране за животиње. Она даје независне податке о свим питањима у оквиру тих подручја и преноси податке о ризицима.
2. Агенција представља контактну тачку за активности у комисији Codex Alimentarius.
3. Агенција је дужна да доприноси високом нивоу заштите живота и здравља људи те, у том смислу, водит рачуна о здрављу и добробити животиња, здрављу биља и околине, на територији Босне и Херцеговине.
4. Агенција је дужна да прикупља и анализира податке како би се омогућила карактеризација и праћење ризика који имају директан или индиректан утицај на сигурност хране и хране за животиње.
5. Задаци Агенције обухватају и пружање:
  - а) научних савјета, те научне и техничке помоћи везано уз људску исхрану у вези са законодавством Босне и Херцеговине, као и помоћи у комуникацији везано уз питања исхране у оквиру програма здравствене заштите у Босне и Херцеговине;
  - б) научних мишљења о другим питањима везанима уз здравље и добробит животиња и здравље биља;
  - ц) научних мишљења о производима, укључујући храну и храну за животиње везано уз генетски модификоване организме.
6. Агенција је дужна да пружа научна мишљења која ће служити као научни основ за израду и усвајање мјера Савјета министара, а која су у оквиру дјелатности Агенције.
7. Агенција је дужна да обавља своје задатке у условима који ће јој омогућити да буде референтна тачка захваљујући својој независности, научном и техничком квалитету мишљења које даје и информација које

просљеђује, транспарентности својих процедура и метода рада и пажњи коју посвећује провођењу повјерених јој задатака.

8. Агенција је дужна дјеловати у уској сарадњи с надлежним органима, који су обавезни унутар својих надлежности, обезбиједити испуњење задатака Агенције.
9. Агенција и надлежни органи сарађују у унапређењу ефективне повезаности између функција процјене ризика, управљања ризиком и објављивања ризика.

Члан 54.

#### Задаци Агенције

1. Задаци Агенције су сљедећи:
  - а) пружа надлежним органима најбоља научна мишљења у свим предметима утврђеним законодавством и о свим питањима у оквиру својих дјелатности,
  - б) унапређује и координира развој јединствених методологија оцјењивања ризика у подручјима у оквиру своје дјелатности,
  - ц) иницира, припрема и организује израду прописа о спровођењу из овог закона,
  - д) пружа научну и техничку помоћ надлежним органима у подручјима у оквиру своје дјелатности и, кад се то од ње затражи, у тумачењу и разматрању мишљења оцјене ризика,
  - е) ставља на располагање научне студије у оквиру својих дјелатности,
  - ф) тражити, прикупљати, упоређивати, анализирати и сумирати научне и техничке податке у подручјима у оквиру своје дјелатности,
  - г) предузимати мјере којима се утврђују и карактеришу ризици који се појављују у подручјима у оквиру своје дјелатности;
  - х) успоставља систем мрежа организација које дјелују у подручјима у оквиру њене дјелатности и одговора за њихово дјеловање,
  - и) пружа научну и техничку помоћ у поступцима управљања кризним стањима које проводе надлежни органи везано уз сигурност хране и хране за животиње,
  - ј) обезбјеђује да јавни органи и заинтересоване стране хитно добију поуздане, објективне и опсежне податке у подручјима у оквиру дјелатности Агенције,
  - к) изражава самостално властите закључке и усмјерења у питањима у оквиру своје надлежности,
2. Агенција обавља и друге послове утврђене овим законом и другим прописима.

Члан 55.

#### Органи Агенције

Органи Агенције су:

- а) Управни одбор,
- б) директор,
- ц) Савјетодавно вијеће,
- д) Научни савјет и научни одбори.

Члан 56.

1. Агенцијом управља директор у сарадњи са замјеником директора, секретаром у складу са законом, Правилником о унутрашњој организацији Агенције и другим општим актима у складу са законом.
2. Директор Агенције учествује у раду Управног одбора Агенције без права гласа.
3. Директор Агенције доноси општа акта Агенције у складу са законом.

Члан 57.

1. Директора и замјеника директора Агенције именује Савјет министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет министара), на приједлог предсједавајућег Савјета министара у складу са Законом о државној служби у

институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 19/02).

2. Директора и замјеника директора именује Савјет министара на период од четири године, с тим да на исту функцију могу бити именовани још један мандат.
3. Секретар Агенције бира се у складу са Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине.

Члан 58.

1. Директор, замјеник директора и секретар не могу бити из реда истог конститутивног народа Босне и Херцеговине.
2. Директор и замјеник директора Агенције за свој рад одговарају Савјету министара.

Члан 59.

#### Састав и мандат Управног одбора

1. Управни одбор Агенције има 15 чланова које именује Савјет министара на заједнички приједлог надлежних органа.
2. Управни одбор Агенције чине представници:
  - а) Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине,
  - б) Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине,
  - ц) Управе за заштиту биља Босне и Херцеговине,
  - д) Федералног министарства здравства,
  - е) Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске,
  - ф) Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства,
  - г) Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства Републике Српске,
  - х) Федералног министарства трговине,
  - и) Министарства трговине и туризма Републике Српске,
  - ј) Владе Брчко Дистрикта,
  - к) ентитетских министарстава надлежних за прехранбену индустрију,
  - л) а остала три члана Управног одбора именује Савјет министара на основу посебних прописа.
3. Мандат чланова Управног одбора је четири године.
4. Предсједника Управног одбора бирају чланови савјета из својих редова на период од три године.

Члан 60.

#### Задаци и начин рада Управног одбора

1. Управни одбор Агенције:
  - а) одобрава, односно усваја интерне прописе Агенције и њених саставних дијелова,
  - б) предлаже прописе за подручје хране и хране за животиње,
  - ц) усваја финансијске прописе Агенције,
  - д) обезбјеђује да Агенција обавља своје функције и извршава задатке који су јој додијелени у складу са овим законом,
  - е) обезбјеђује да радни програми Агенције буду у складу с прописима и политиком приоритета Савјета министара на подручју сигурности хране,
  - ф) у што краћем року, чини доступним јавности дневне радове, записнике и друге документе са састанака Управног одбора, укључујући и интерне прописе Агенције, процедуралне прописе Управног одбора и финансијске прописе Агенције,
  - г) усваја Програм активности најдуже за период од четири године,
  - х) усваја прије 31. јануара сваке године Програм рада Агенције за период до 31. јануара идуће године,
  - и) прије 30. марта сваке године усваја Општи извјештај о раду Агенције у претходној години.
2. Управни одбор Агенције доноси одлуке већином гласова својих чланова.

3. Управни одбор Агенције састаје се на позив председника или директора или на заједнички захтјев три своја члана.

Члан 61.

#### Савјетодавно вијеће

1. Савјетодавно вијеће има 15 чланова и чине га представници института и завода за јавно здравство, институција за прехранбену технологију, ветеринарских института и завода, агрономских института, институција надлежних за заштиту околине, Института за стандарде Босне и Херцеговине, Института за акредитовање Босне и Херцеговине, те чланова из реда удружења потрошача, комора и удружења која имају интерес на подручју сигурности хране, односно хране за животиње.
2. Чланове Савјетодавног вијећа именује Управни одбор на приједлог надлежних органа у складу са посебним прописима.
3. Савјетодавно вијеће савјетује директора у извршавању послова Агенције.
4. Задаци и начин рада Савјетодавног вијећа којем предједава директор Агенције утврђују се Статутом и другим општим актима Агенције.

Члан 62.

#### Научни савјет и научни одбори

1. Агенција има Научни савјет и научне одборе, као стручне органе за утврђивање научних мишљења у оквиру дјелокруга Агенције.
2. Дјелокруг и број чланова Научног савјета, те дјелокруг, број научних одбора с бројем чланова, те поступак и начин рада утврђује се Статутом и другим општим актима Агенције, у складу с међународним прописима и правилима.

Члан 63.

#### Научна мишљења

1. Научни савјет даје научна мишљења:
  - а) на захтјев Управног одбора, у вези с било којим предметом унутар његове надлежности, те у свим случајевима за које државно законодавство предвиђа да се консултује Научни савјет,
  - б) на властиту иницијативу, о предметима у оквиру своје надлежности.
2. Захтјеви наведени у ставу 1.а) морају бити попраћени свим потребним информацијама које објашњавају о којем научном питању се ради.
3. Научни савјет даје научно мишљење у року који је наведен у захтјеву за добијање мишљења, осим ако објективне околности то онемогућавају.
4. Ако је више различитих захтјева предано у вези с истим питањем, или ако захтјев није у складу са ставом 2, ако је нејасан, или ако је Научни савјет већ дао мишљење о неком одређеном питању те је закључио да нема нових информација које би требало разматрати, он може или одбити захтјев или предложити да га се измијени и допуни у договору с руководиоцем. Одбијање мора бити образложено Управном одбору.

Члан 64.

#### Накнаде и трошкови

Члановима Управног одбора, Савјетодавног вијећа, Научног савјета и научних одбора Агенције припада накнада за рад и накнада трошкова у вези с радом, а висину накнада утврђује Савјет министара.

#### XIV - ДРЖАВНИ СЛУЖБЕНИЦИ И ЗАПОСЛЕНИЦИ АГЕНЦИЈЕ

Члан 65.

1. Послове основних дјелатности које су овим законом стављени у надлежност Агенције обављају државни службеници, који се постављају на радна мјеста утврђена Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине.

2. Категорија у оквиру радних мјеста које обављају државни службеници утврђује се Правилником о унутрашњој организацији Агенције.

3. Помоћно-техничке послове у Агенцији обављају запосленици у складу са важећим прописима.

Члан 66.

1. Рад Агенције је доступан јавности.
2. Јавност рада Агенције може се обезбиједити или искључити само у случајевима утврђеним у легислативи БиХ. Агенција има право приступа информацијама у складу са Законом о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини.
3. Агенција је дужна да чува потпуно повјерљивост комерцијалних информација које су јој дате у смислу да их може даље пласирати само уз одобрење даваоца комерцијалних услуга.

#### XV - УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА - ПРОГРАМ РАДА И ИЗВЈЕШТАЈ

Члан 67.

1. Унутрашња организација Агенције утврђује се Правилником о унутрашњој организацији коју доноси директор Агенције, уз сагласност Савјета министара.
2. Правилником о унутрашњој организацији Агенције утврђују се:
  - а) организационе јединице и њихова надлежност,
  - б) начин управљања,
  - ц) програмирање и извршавање послова,
  - д) овлаштења и одговорности државних службеника у обављању послова,
  - е) укупан број државних службеника у обављању послова,
  - ф) назив и распоред послова по организационим јединицама, с описом послова за сваког државног службеника и запосленика или група државних службеника и запосленика с потребним условима у погледу стручне спреме и других услова за рад на одређеним пословима,
  - г) број приправника који се примају у радни однос и услови за њихов пријем.

Члан 68.

1. Директор Агенције дужан је за сваку годину донијети Програм рада и поднијети извјештај о раду.
2. Програм рада и извјештај о раду подноси Савјету министара.

#### XVI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 69.

1. Новчаном казном од 25.000 КМ до 100.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:
  - а) ставља на тржиште нову храну противно члану 31. ставу 1. овог закона,
  - б) ставља на тржиште храну здравствено неисправну из члана 12. став 2. овог закона,
  - ц) пушта на тржиште храну неодговарајућа квалитета из члана 18. овог закона,
  - д) ставља на тржиште храну за животиње супротно члану 48. овог закона.
2. За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 1.250 КМ до 2.500 КМ.
3. За прекршаје из става 1. овога члана казниће се физичко лице новчаном казном од 1.250 КМ до 2.500 КМ.

Члан 70.

1. Новчаном казном од 12.500 КМ до 25.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:
  - а) увози храну супротно члану 20. став 1. овог закона,
  - б) обавља дјелатност у нерегистрованом објекту супротно члану 22. став 1. овог закона,
  - ц) обавља радње супротно члану 27. овог закона,

- д) обавља радње супротно члану 29. овог закона,  
е) ставља на тржиште храну за животиње супротно члану 43. став 1. овог закона.
2. За прекршаје из става 1. овога члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 1.250 КМ до 2.500 КМ.
3. За прекршаје из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од 1.250 КМ до 2.500 КМ.
- Члан 71.
1. Новчаном казном од 7.500 КМ до 17.500 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:
- а) обавља радње супротно члану 25. став 1. овог закона,  
б) обавља радње супротно члану 28. овог закона.
2. За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 1.250 КМ до 2.500 КМ.
3. За прекршаје из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од 1.250 КМ до 2.500 КМ.

#### XVII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

##### Члан 72.

##### **Остали пропис**

Савјет министара на приједлог Агенције, донијеће:

- а) прописе о новој храни,  
б) прописе о означавању и рекламирању хране,  
ц) прописе о ознаци традиционалног угледа хране,  
д) прописе о ознаци оригиналности и ознаци географског поријекла хране,

као и друге потребне прописе из ове области.

##### Члан 73.

##### **Рок за доношење provedбених прописа**

1. Надлежни органи дужни су у року од 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети provedбене прописе из овог закона, изузев прописа из члана 22. став 2. који је потребно донијети у року 12 мјесеци.
2. До доношења прописа из става 1, примјениваће се важећи прописи, уколико нису у супротности с одредбама овог закона.
3. Надлежни органи могу донијети и друге прописе, осим прописа предвиђених овим законом, уколико су потребни за примјену Закона.

##### Члан 74.

##### **Управни одбор и в.д. директор**

1. Савјет министара именоваће чланове Управног одбора Агенције те привременог директора Агенције у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.
2. Обавезује се Управни одбор Агенције да донесе статут у року од четири мјесеца и друге опште акте у року од шест мјесеци од дана именовања.
3. Обавезује се приврмени директор Агенције да обави припреме за почетак рада Агенције те да поднесе пријаву за упис у судски регистар у року од три мјесеца од дана именовања.

##### Члан 75.

##### **Дозволе за стављање на тржиште ГМО**

Дозволе за стављање на тржиште нове хране из члана 31. овог закона и хране за животиње, која садржи или се састоји од ГМО из члана 48. овог закона, неће се издавати до доношења provedбених прописа утврђених чланом 31. ставом 4.

##### Члан 76.

##### **Ступање на снагу закона**

Овај закон ступа на снагу осам дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у

службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

ПС БиХ број 107/04

9. септембра 2004. године

Сарајево

Председавајући  
Представничког дома  
Парламентарне скупштине БиХ  
**Мартин Рагуж**, с. р.

Председавајући  
Дома народа  
Парламентарне скупштине БиХ  
**Горан Милојевић**, с. р.